

Aan de Gemeenteraden van Bloemendaal, Zandvoort, Heemstede, Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Datum : 26 april 2016
Van : Bestuur Stopoz
Contactpersoon : I.M. Jansen
Bijlage(n) : 5
Onderwerp : Goedkeuring bestuursmodel Raad van Toezicht Stopoz

1. Inhoud verzoek

Voor u ligt ter goedkeuring het voorstel voor een nieuwe bestuursstructuur van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Zuid-Kennemerland (Stopoz).

Per 1 augustus 2010 is de Wet 'Goed onderwijs Goed onderwijsbestuur' in werking getreden. Deze wet draagt het bevoegd gezag van het primair en voortgezet onderwijs op om binnen de eigen organisatie tot een scheiding tussen de functies van bestuur en intern toezicht te komen. Het bevoegd gezag moest binnen één jaar na inwerkingtreding van de wet een keuze maken voor een model van scheiding tussen de functies van bestuur en intern toezicht. Stopoz heeft destijds gekozen voor het mandaat/delegatie model. Een bestuursvorm waarbij het bestuur intern toezichthouder is en tevens de bestuurlijke rol uitvoert. Middels een managementstatuut mandateert/delegeert het bestuur uitvoerende taken naar een algemeen directeur. Vanaf 2013 is het bestuur door de inspectie en accountant gewezen op de knelpunten van dit model met betrekking tot de scheiding tussen bestuur en intern toezicht. In 2014 en 2015 heeft het bestuur van Stopoz samen met de gemeenten hier een aantal keer over gesproken en hebben de verschillende gemeenten de wens geuit over te gaan van een mandaat/delegatie model naar een Raad van Toezichtmodel. Vervolgens heeft Stopoz een bewuste keuze gemaakt voor dit model. Het model levert een heldere verdeling van rollen en verantwoordelijkheden. Met dit model zijn er twee organen: het College van Bestuur (CvB) en de Raad van Toezicht (RvT) die elk eigen taken en bevoegdheden hebben. De Raad van Toezicht stelt vooraf de kaders op, waarbinnen het College van Bestuur kan handelen.

Als een stichting voor openbaar onderwijs kiest voor het Raad van Toezichtmodel (de zogenaamde organieke scheiding), dan heeft zij de goedkeuring van de gemeenteraad nodig.

In deze brief vindt u alle informatie benodigd om dit besluit te kunnen nemen. Indien meer informatie nodig is, kunnen wij dit schriftelijk of mondeling aanvullen.

2. Achtergrond: het proces

Het huidige bestuur heeft veel aandacht besteed aan het creëren van draagvlak bij de inrichting van de nieuwe structuur. Hiertoe heeft het bestuur een groot aantal bijeenkomsten voor de verschillende belanghebbenden georganiseerd en heeft het bestuur een comité samengesteld voor het ontwerp van de nieuwe situatie. In dit comité heeft een brede vertegenwoordiging van ouders en personeelsleden, vertegenwoordigd in de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) en het bestuur plaatsgenomen. Apart

zijn de directies van de scholen betrokken. Recentelijk is dit proces afgerond en het resultaat dat voor u ligt heeft breed draagvlak binnen deze groepen belanghebbenden. Hiermee hebben wij als Stopoz vertrouwen in het succes ervan in de toekomst.

Kern van de invulling van de nieuwe structuur is dat de onderwijskwaliteit voorop staat. Het gaat in de kern om de leerkrachten, leerlingen en hun ouders. Hierbij zal gelden dat de docenten en de directeuren als vakmensen de ruimte moeten krijgen om te werken aan een optimale leeromgeving voor de kinderen. Daarbij wordt door Stopoz wel rekening gehouden met de context van de scholen als identiteit, omgeving en demografie van scholen en andere relevante omgevingsfactoren. Stopoz als centrale organisatie moet ondersteunend zijn door degelijk financieel beheer, stimuleren van ontwikkeling van directeuren en docenten en leermiddelen en goede facilitaire dienstverlening, waaronder adequate huisvesting.

3. Gevolgen keuze Raad van Toezicht model

De rol van het gemeentelijk toezicht op het openbaar onderwijs

Indien de gemeente het openbaar onderwijs heeft verzelfstandigd in een stichting dan is de gemeenteraad extern toezichthouder op het bestuur van de stichting. Dit toezicht vloeit voort uit de grondwettelijke zorgplicht van de gemeente om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs. In het geval gekozen wordt voor invoering van het raad van toezichtmodel vindt in enkele opzichten een verschuiving plaats van het extern toezicht (gemeenteraad) naar het intern toezicht (de eigen raad van toezicht van de stichting).

De wetgever heeft het volgende bepaald:

- De benoeming van bestuursleden (in casu leden college van bestuur) geschiedt niet meer door de gemeenteraad, maar wordt verzorgd door de Raad van Toezicht. Daar staat tegenover dat de gemeenteraad wel de bevoegdheid krijgt de leden van de Raad van Toezicht te benoemen.
- In de oude wet had het bestuur altijd de goedkeuring c.q. instemming van de gemeenteraad nodig om de begroting en de jaarrekening te kunnen vaststellen. Na invoering van het raad van toezichtmodel wordt deze bevoegdheid van de gemeenteraad overgeheveld naar de Raad van Toezicht van de stichting. Daarbij zij opgemerkt dat het toetsingskader bij het beoordelen van begroting en rekening breder wordt. De gemeenteraad kon haar goedkeuring of instemming slechts onthouden voor zover de voorgestelde begroting en/of jaarrekening in strijd waren met het recht of het algemeen belang. De Raad van Toezicht dient bij het beoordelen en goedkeuren rekening te houden met alle rechtmatigheids- en doelmatigheidsaspecten.

Wat blijft voorbehouden aan de gemeenteraad?

Ook na introductie van het raad van toezichtmodel blijft de grondwettelijke zorgplicht van de gemeente om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs behouden. Die rol uit zich in de onderstaande taken en bevoegdheden van de gemeenteraad:

- De gemeenteraad heeft de wettelijke bevoegdheid om de leden van de Raad van Toezicht te benoemen. De wijze van schorsing en ontslag moet nader in de statuten van de stichting geregeld worden. Het ligt in de rede om – in het verlengde van het benoemingsrecht – de gemeenteraad ook ten aanzien van schorsing en ontslag bevoegd te houden.
- De bevoegdheid om te beslissen over de opheffing van de betreffende stichting openbaar onderwijs blijft voorbehouden aan de gemeenteraad.
- Een besluit tot wijziging van de statuten van de stichting behoeft ook na de introductie van het Raad van Toezichtmodel de goedkeuring van de gemeenteraad.

- De gemeenteraad blijft de bevoegdheid behouden om – in geval van ernstige taakverwaarlozing door de directeur-bestuurder of functioneren in strijd met de wet – zelf in het bestuur te voorzien en zo nodig de stichting te ontbinden.
- De gemeenteraad blijft jaarlijks een verslag ontvangen, waarin melding wordt gedaan van de werkzaamheden van de stichting en waarbij in ieder geval aandacht wordt besteed aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs.
- De gemeenteraad kan in een verordening afspreken dat zij jaarlijks in december ter informatie de begrotingsnotitie van de stichting ontvangt. In deze notitie is naast de begroting van het komende jaar tevens de meerjarenbegroting (voor de komende vier jaren) en de investeringsbegroting opgenomen. Daarnaast kan men afspreken dat de gemeente ter informatie, jaarlijks het door de Raad van Toezicht goedgekeurde jaarverslag, inclusief de goedgekeurde jaarrekening ontvangt.

4. Documenten ter voorbereiding op de besluitvorming

De structuurwijziging is, zoals gezegd, onderworpen aan de goedkeuring van de gemeenteraden van de gemeenten Bloemendaal, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede en Zandvoort. Het is de verwachting om de besluitvorming hierover medio juni 2016 rond te hebben en de implementatie ervan te starten in juli 2016. Op deze wijze kan de wens om voor het nieuwe schooljaar met de nieuwe structuur van start te gaan worden behaald.

Voor dit besluit worden, naast deze brief, een aantal documenten ter voorbereiding aangeboden:

- BIJLAGE 1: De conceptstatuten i.v.m. statutenwijziging Stopoz
- BIJLAGE 2: Brief voordracht BAC m.b.t. benoeming leden RvT
- BIJLAGE 3: Beschrijving van de werkwijze van de BAC, RvT-profielen, kort curriculum vitae van de drie voor te dragen RvT-leden
- BIJLAGE 4: Vergoeding leden Raad van Toezicht
- BIJLAGE 5: Instemmingsverklaring GMR

5. Verzoek

Wij vragen de gemeenteraden akkoord te gaan met:

- In te stemmen met een wijziging van het huidige bestuursmodel van de Stopoz naar een Raad van Toezichtmodel per 1 juli 2016
- Goedkeuring van de statuten voor deze gewijzigde bestuursvorm
- Benoeming van leden Raad van Toezicht per 1 juli 2016